

Brüsszel, 2025. május 22.
(OR. en)

9305/25

POLCOM 100
COMER 82
UD 117
COHOM 81
DELECT 63

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPRez igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. május 21.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	C(2025) 3066 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG (EU) .../... FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2025.5.21.) az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló (EU) 2019/125 rendelet módosításáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: C(2025) 3066 final.

Melléklet: C(2025) 3066 final

Brüsszel, 2025.5.21.
C(2025) 3066 final

A BIZOTTSÁG (EU) .../... FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2025.5.21.)

az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló (EU) 2019/125 rendelet módosításáról

INDOKOLÁS

1. A FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ JOGI AKTUS HÁTTERE

Az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló (EU) 2019/125 rendelet¹ (a továbbiakban: a rendelet) célja egyrészt a halálbüntetés, másrészt a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés nem uniós országokban történő megelőzése.

A rendelet az alábbiak szerint különbözteti meg az árukat:

- azon áruk, amelyek a természetüknél fogva csak visszaélésre alkalmasak, és nem képezhetik kereskedelem tárgyát (II. melléklet), valamint
- azon áruk, amelyek jogszerű módon is felhasználhatók, ilyenek például a bűnüldözési eszközök (III. melléklet), illetve a terápiás felhasználásra szánt áruk (IV. melléklet).

A III. és IV. mellékletben felsorolt áruk kereskedelmét tényleges ellenőrzésnek kell alávetni, ha azokat az Európai Unióból exportálják vagy az Európai Unión keresztül továbbítják, illetve brókertevékenység vagy technikai segítségnyújtás keretében harmadik országba szállítják.

Az „élő eszközként” kialakított rendelet olyan mechanizmusokat foglal magában, amelyek lehetővé teszik az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság számára, hogy közösen reagáljanak a nemzetközi biztonsági piacot, valamint a bűnüldözési eszközök alkalmazásának és visszaélésre való használatának jellegét érintő változásokra, továbbá kezeljék a kereskedelem technológiai fejlődését.

A rendeletben leírt áruk jegyzékét naprakészen kell tartani annak érdekében, hogy reagáljon egyrészt a nemzetközi biztonsági piacon jelentkező változásokra, amelyek mind technológiai, mind piaci szempontból gyakoriak, másrészt pedig a bűnüldözési eszközök használatát, valamint az ilyen eszközökkel megvalósított visszaéléseket érintő változásokra, amint azt a Bizottság 2020. évi felülvizsgálati jelentése² is megjegyzi. Ahhoz, hogy a rendelet továbbra is megfeleljen a célnak, reagálnia kell azokra a tendenciákra és kihívásokra is, amelyeket az elmúlt években a szabadságuktól meg nem fosztott személyeknek a békés tüntetések elnyomása során történő kínzásával és bántalmazásával kapcsolatban tapasztaltak. Az elmúlt években egyes országokban a bűnüldöző hatóságok rutinszerűen visszaéltek az úgynevezett kevésbé halálos fegyverek – többek között a paprikaspray, a vízágyú és a gumilövedék – alkalmazásával az eltérő vélemények elnyomása és a békés tüntetők elhallgattatása érdekében, ami hozzájárult ahhoz, hogy egyre több polgár szenvedett súlyos sérüléseket vagy veszítette életét. A világ egyes részein a tüntetőket egyre nagyobb mértékben tették ki túlzott, jogellenes vagy szükségtelen erőszaknak³.

Az áruk jelenlegi jegyzékét az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 1236/2005/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2016. november 23-i (EU) 2016/2134 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ aktualizálta.

¹ HL L 30., 2019.1.31., 1. o. Az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2005. június 27-i 1236/2005/EK tanácsi rendelet (HL L 200., 2005.7.30., 1. o.) többször módosult, az ennek nyomán készült kodifikált szövegét pedig az (EU) 2019/125 rendelet tartalmazza.

² COM (2020) 343 final, 2020.7.30.

³ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/protect-the-protest/>

⁴ HL L 338., 2016.12.13., 1. o.

Ez a felhatalmazáson alapuló jogi aktus a II. és III. mellékletben leírt áruk jegyzékének módosításait tartalmazza. A II. melléklet a halálbüntetéstől, kínzástól vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódtól vagy büntetéstől eltérő *egyéb gyakorlati felhasználásra nem alkalmas* árukat tartalmazza. A III. melléklet a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára *felhasználható* olyan árukat tartalmazza:

amelyek elsősorban bűnüldözési célokra használt áruk,

amelyek esetében kialakításukból és műszaki jellemzőikből adódóan jelentős annak kockázata, hogy azokat kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddhoz vagy büntetéshez használják fel.

A felhatalmazáson alapuló jogi aktus megtiltja a cselekvőképtelenséget okozó vagy irritáló hatású vegyi anyagok vagy bizonyos kapcsolódó anyagok és kapcsolódó lőszeres kibocsátására szolgáló olyan fegyvereket, eszközöket és felszereléseket, amelyek nem alkalmasak arra, hogy azokat a bűnüldöző hatóságok által emberek fogva tartása, tömegoszlatás vagy önvédelem céljára használják. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus továbbá megtiltja az olyan árukat, amelyek esetében nagy a kockázata annak, hogy olyan súlyos fájdalmat vagy szenvedést okoznak, hogy az kínzásnak vagy kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek minősülhet.

A módosítások elsősorban a következőkön alapulnak: az áruk alkalmazási köre tekintetében a 2020. évi bizottsági jelentés⁵ következtetései, a rendelet végrehajtásával foglalkozó bizottsági informális szakértői csoport munkája, az ENSZ kínzás elleni küzdelemmel foglalkozó különleges előadójának és az emberi jogok védelmével foglalkozó szervezeteknek a jelentései⁶, valamint az e területre vonatkozó nemzetközi normák⁷. Például az ENSZ 2015-ben felülvizsgált és Nelson Mandela-szabályoknak nevezett, a fogvatartottakkal való bánásmódra vonatkozó minimumszabályai tiltják az olyan, fogva tartásra szolgáló eszközök használatát, amelyek jellegüknél fogva megalázóak vagy fájdalmasak, mivel nem szolgálnak olyan jogszerű bűnüldözési célt, amely nem érhető el a kéz vagy a láb mozgását korlátozó szokásos eszközök alkalmazásával – ezzel magyarázható, hogy a korábban a III. mellékletben felsorolt rablánc most már a II. mellékletben szerepel.

2. A JOGI AKTUS ELFOGADÁSÁT MEGELŐZŐ KONZULTÁCIÓK

A rendelet 29. cikkének (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „*[a] felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban⁸ foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel*”.

⁵ COM (2020) 343 final, 2020.7.30.

⁶ Az ENSZ kínzás elleni küzdelemmel foglalkozó különleges előadója, „A szabadságelvonással nem járó erőszak alkalmazása, valamint a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalma”, A/72/178 ENSZ-dok., 2017. július 20.: „Bármely olyan, szabadságelvonással nem járó erőszak alkalmazása, amely nem jogszerű célt követ (jogszerűség), vagy amely nem szükséges a jogszerű cél eléréséhez (szükségesség), vagy amely a kitűzött célhoz képest túlzott kárt okoz (arányosság), ellentmond a bűnüldöző szervek tagjai általi erőszak alkalmazását szabályozó, bevett nemzetközi jogi elveknek, és kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek minősül”.

⁷ Az ENSZ-nek a fogvatartottakkal való bánásmódra vonatkozó minimumszabályai (Nelson Mandela-szabályok), az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (OHCHR), a bűnüldözésben alkalmazott, kevésbé halálos fegyverekről szóló iránymutatás, illetve a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés hatékony kivizsgálásáról és dokumentálásáról szóló ENSZ-kézikönyv (az isztambuli jegyzőkönyv).

⁸ [HL L 123., 2016.5.12., 1. o.](#)

A rendelet (46) preambulumbekzdése értelmében „[k]ülönösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor.”.

A rendelet (48) preambulumbekzdése továbbá előírja, hogy „[a]mennyiben a Bizottság úgy határoz, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésekor konzultál a csoporttal, erre a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban lefektetett elveknek megfelelően kell sort kerítenie”.

E felhatalmazáson alapuló jogi aktus előkészítése során hónapokig tartó széles körű konzultációkra került sor a tagállamok kormányzati szakértőivel a kénzés elleni koordinációs csoporton keresztül, többek között a 2023. november 23-án, 2024. június 6-án és 2024. december 5-én tartott ülés keretében.

A Bizottság közzétette a felhatalmazáson alapuló jogi aktus tervezetét annak érdekében, hogy az érdekelt felek 2025. március 5. és 2025. április 2. között benyújthassák a tervezettel kapcsolatos észrevételeiket.

A Bizottsághoz összesen hat hozzászólás érkezett: három magánszemélyektől, kettő nem kormányzati szervezetektől, egy pedig egy vállalatától.

A kapott visszajelzések összességében pozitívak voltak. A Bizottság tudomásul vette a nem kormányzati szervezetek hozzászólásait, amelyek támogatják a Bizottság kezdeményezését, valamint a rendelet hatályának megerősítésére irányuló javaslatokat, amelyeket a kénzés elleni rendelet felülvizsgálatáról szóló következő jelentés fog megvizsgálni. Ezenkívül a Bizottság tudomásul vette a vállalatnak a III. mellékletben szereplő egyik napirendi ponttal kapcsolatos észrevételeit, és foglalkozott azokkal.

3. A FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ JOGI AKTUS JOGI ELEMEI

A rendelet 24. cikke úgy rendelkezik, hogy a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 29. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a rendelet I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. és IX. mellékletének módosítására vonatkozóan.

A BIZOTTSÁG (EU) .../... FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2025.5.21.)

az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló (EU) 2019/125 rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2019. január 16-i (EU) 2019/125 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 24. cikke első bekezdésére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2019/125 rendelet alapján tilos a II. mellékletben felsorolt áruk kivitele, behozatala vagy továbbítása, az ilyen áruk származására való tekintet nélkül. A II. melléklet a halálbüntetéstől, kínzástól vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódtól vagy büntetéstől eltérő egyéb gyakorlati felhasználásra nem alkalmas árukat tartalmazza.
- (2) Az (EU) 2019/125 rendelet alapján a III. mellékletben felsorolt áruk bármilyen kiviteléhez az ilyen áruk származásától függetlenül engedély szükséges. A III. melléklet a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára használható árukat tartalmazza, mégpedig azokat, amelyeket elsősorban bűnüldözési célokra használnak, valamint azokat, amelyek esetében kialakításukból és műszaki jellemzőikből adódóan jelentős annak kockázata, hogy azokat kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódhoz vagy büntetéshez használják fel.
- (3) Az (EU) 2019/125 rendelet II. és III. mellékletében szereplő áruk jegyzékét naprakészen kell tartani annak érdekében, hogy reagálni lehessen a nemzetközi biztonsági piacon bekövetkező változásokra, amelyek mind technológiai, mind piaci szempontból gyakoriak, másrészt pedig a bűnüldözési eszközök használatát, valamint az ilyen eszközökkel megvalósított visszaéléseket érintő változásokra. Az (EU) 2019/125 rendelet II. és III. mellékletét ezért módosítani kell. Az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők számára a hivatkozások megkönnyítése érdekében a rendelet II. és III. mellékletét fel kell váltani.
- (4) Az (EU) 2019/125 rendelet 24. cikke felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy a 29. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a rendelet mellékleteinek módosítása céljából.
- (5) Az (EU) 2019/125 rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

¹ HL L 30., 2019.1.31., 1. o.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2019/125 rendelet II. mellékletének helyébe e rendelet I. mellékletének szövege lép.

Az (EU) 2019/125 rendelet III. mellékletének helyébe e rendelet II. mellékletének szövege lép.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én. 2025.5.21.

a Bizottság részéről
elnök
Ursula VON DER LEYEN